

PREDLOG

ZAKON

O PRESTANKU VAŽENJA ZAKONA O PRIVREMENOM UREĐIVANJU NAČINA ISPLATE PENZIJA

Član 1.

Prestaje da važi Zakon o privremenom uređivanju načina isplate penzija („Službeni glasnik RS,“ broj 116/14).

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije.“

O B R A Z L O Ž E N J E

I. Ustavni osnov

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tačka 8. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, sistem u oblasti socijalnog osiguranja i drugih oblika socijalne sigurnosti.

II. Razlozi za donošenje zakona

Zakon o privremenom uređivanju načina isplate penzija („Službeni glasnik RS“, broj 116/14) u suprotnosti je sa Ustavom Republike Srbije i sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni glasnik RS" br.34/03, 64/04, 84/04, 85/05, 101/05, 63/06, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13, 108/13, 75/2014 i 142/14). Ustav Republike Srbije, garantuje nedodirljivost penzija, tretirajući ih kao stečeno pravo. Članom 58. stav 1. Ustava RS „ jemči se uživanje svojine i drugih imovinskih prava stečenih na osnovu zakona“a u stavu 2. navedenog člana je propisano da „pravo svojine može biti oduzeto ili ograničeno samo u javnom interesu utvrđenom na osnovu zakona, uz naknadu koja ne može biti niža od tržišne“.Iz navedenog proizilazi da bi se morao doneti novi zakon kojim bi smanjenje penzija bilo proglašeno za javni interes. Doneti Zakon je u suprotnosti sa članom 197. stav 1. Ustava RS kojim je propisano da zakoni i svi drugi opšti akti ne mogu imati povratno dejstvo, što znači da se ne mogu smanjivati penzije koje su već utvrđene zakonom, već eventualno nove, koje tek treba da se utvrde. Ustavom RS (član 20.), propisano je i da se dostignuti nivo ljudskih prava ne može smanjivati. U skladu sa praksom Evropskog suda za ljudska prava (31925/08), pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje pripada korpusu ljudskih prava na osnovu čega zaključujemo da se nivo dostignutih penzija (kao jedno od ljudskih prava), ne može smanjivati. Navedeni zakon je i u suprotnosti sa Evropskom socijalnom poveljom (član 12.), koja sve potpisnice Povelje obavezuje na očuvanje postojećeg nivoa socijalne zaštite. Imajući u vidu da je država Srbija ratifikovala ovu povelju 2009. godine ona je bila u obavezi da dostignuti nivo penzija (socijalnih prava), održava. Donošenjem navedenog Zakona, prekršene su odredbe ove povelje a samim tim i Ustav RS (član 194.) po kojem svi zakoni i drugi opšti akti doneti u Republici Srbiji ne smeju biti u suprotnosti sa potvrđenim međunarodnim ugovorima i opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava.

Takođe, Evropski sud (Presuda Evropskog suda za ljudska prava po predstavci broj 31925/08), smatra da postojeća stečena prava na penziju podnosilaca predstavke predstavljaju imovinu u smislu člana 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju. To znači da umanjenje iznosa penzija od strane navedenog zakona jasno predstavlja mešanje u mirno uživanje imovine određene kategorije lica.

Zakonom o privremenom uređivanju načina isplate penzija se uređuje način isplate penzija koje isplaćuje Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje počev od isplate penzija za mesec novembar 2014. godine, s ciljem očuvanja finansijske održivosti penzijskog sistema u Republici Srbiji (član 1.) .Članom 4. citiranog Zakona predviđeno je da se isplate penzija izvršene u skladu sa ovim zakonom, smatraju konačnim, iz čega proizilazi da će Republički fond za PIO, penzije smanjivati neposrednom primenom čl. 2. i 3. navedenog Zakona, koji ga na to ovlašćuje. Treba naglasiti da se to radi bez donošenja pojedinačnog akta i upustva o pravnom leku što je direktno u suprotnosti sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju (član 98.), koji navodi da rešenje o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja i o penzijskom stažu donosi isključivo organ fonda određen opštim aktom fonda (Fond PIO). To osiguranike – korisnike, stranke, može dovesti u zabludu po

pitanju prava na izjavu žalbe. U tom smislu, odredba navedenog Zakona nije u skladu sa članom 36. stav 2. Ustava RS, kojim je predviđeno da svako ima pravo na žalbu ili drugo pravno sredstvo protiv odluke kojom se odlučuje o njegovom pravu, obavezi ili na zakonu zasnovanom interesu. Ovakvim rešenjem pojedinac može propustiti rok za Ustavnu žalbu.

Odredbe Zakona o privremenom uređivanju načina isplate penzija u suprotnosti su i sa odredbama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, jer članom 105. propisano da izmena donetog rešenja za penziju je moguća samo iz razloga koji se tiču činjenica na strani osiguranika, odnosno ako neki novi dokaz može dovesti do drugačijeg rešenja u odnosu na postojeće rešenje.

Podvlačim takođe, da je Zakon o privremenom uređivanju načina isplate penzija već u nazivu kontradiktoran jer iako nosi naziv „privremen“ u sadržaju Zakona nema roka do kada će važiti, iz čega proizilazi da nema privremeno dejstvo.

Zaposleni tokom radnog veka uplaćuju osiguranje, a Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje je dužan da po ostvarenju prava na penziju svakom građaninu isplaćuje određena novčana sredstva u skladu sa visinom doprinosa. Fond PIO posluje kao pravno lice ima statut i organe upravljanja, a nadzor nad zakonitišću rada i akata fonda vrši ministarstvo nadležno za penzijsko i invalidsko osiguranje, pa se nameće pitanje zašto država nije vršila svoju zakonsku obavezu i pravovremeno sprečila situaciju u kojoj će najveću štetu pretrpeti upravo penzioneri. Napred izneti razlozi su i više nego dovoljni da sa donese Zakon o prestanku važenja Zakona o privremenom uređivanju načina isplate penzija.

III. Objašnjenje osnovnih pravnih instituta i pojedinih rešenja

Članom 1. Predloga zakona propisuje se da Zakon o privremenom uređivanju načina isplate penzija („Službeni glasnik RS,“ broj 116/14), prestaje da važi.

Članom 2. Predloga zakona predviđeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

IV. Analiza efekata za donošenje zakona

Donošenje ovog zakona sprečava urušavanje sistema penzijskog i invalidskog osiguranja.

V. Procena finansijskih sredstava potrebnih za sprovođenje zakona

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

VI. Razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku

Donošenje ovog zakona po hitnom postupku se predlaže da bi se izbegle dalje štetne posledice po finansijsko stanje penzionera a time i štetne posledice po život i zdravlje penzionera.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa

Narodni poslanik Balša Božović.

2. Naziv propisa

Predlog zakona o prestanku važenja Zakona o privremenom uređivanju načina isplate penzija.

(Law proposal on termination of the Law on temporary regulation of the manner of pension payments).

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno s odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa

/

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma

/

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

/

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma

/

d) Veza sa Nacionalnim programom za integraciju Republike Srbije u Evropsku uniju

/

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

/

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

/

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost

/

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije

/

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava.

Sekundarni izvori prava Evropske unije koji postoje u ovoj oblasti nisu relevantni sa stanovišta materije koju obrađuje ovaj Predlog zakona, tako da se uz ovaj Predlog zakona ne dostavlja Tabela usklađenosti.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava EU prevedeni na srpski jezik?

/

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik EU?

/

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

/

Potpis rukovodioca organa organa državne uprave, odnosno drugog ovlašćenog predlagača propisa, datum i pečat

Beograd, 9. septembar 2016. godine

NARODNI POSLANIK

Balša Božović